

Sygn. akt XII C 686 / 18 (poprzednio I C 1296 / 17)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Piotr Józwik**

po rozpoznaniu w dniu 06.03.2020 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **we W.**

przeciwko **M. O. i B. O.**

o zapłatę

I. umarza postępowanie w sprawie w zakresie przekraczającym żądanie zapłaty **750 000 zł** wraz z liczonymi od niej ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10.03.2017 r. z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej M. O. do nieruchomości położonej w B., powiat (...), stanowiącej działkę nr (...), o pow. 0,0836 ha, objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Oleśnicy;

II. zasądza od pozwanej M. O. na rzecz powoda **316 553, 72** (trzysta szesnaście tysięcy pięćset pięćdziesiąt trzy złote, siedemdziesiąt dwa grosze) z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do nieruchomości położonej w B., powiat (...), stanowiącej działkę nr (...), o pow. 0,0836 ha, objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Oleśnicy;

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV. zasądza od pozwanej na rzecz powoda **14 403, 52 zł** kosztów procesu;

V. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu na rzecz adwokata A. M. **8 856 zł** kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej M. O. z urzędu oraz **8 856 zł** kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu B. O. z urzędu.

XII C 686 / 18 (poprzednio I C 1296 / 17)

UZASADNIENIE

W dniu 10.03.2017 r. powód (...) **we W.** wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie M. O. i B. O. 838 169, 74 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, tj. 10.03.2017 r., do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Powód podał, że w dniu 08.09.2008 r. pozwani zawarli z wierzycielem pierwotnym (...) S.A. (KRS nr (...)) umowę kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...), mocą której bank udzielił kredytu w kwocie 375 000 zł, denominowanego

(waloryzowanego) kursem CHF. Kredyt był wykorzystany w walucie polskiej, przy jednoczesnym przeliczeniu kwoty kredytu według kursu waluty obcej. Zabezpieczenie spłaty zobowiązania stanowi hipoteka kaucyjna na nieruchomości położonej w B. – KW nr (...). Wobec zaprzestania przez pozwanych regulowania zobowiązania wynikającego z umowy kredytu hipotecznego wierzyciel pierwotny dokonał wypowiedzenia tej umowy, skutkiem czego po upływie okresu wypowiedzenia zobowiązanie stało się w całości wymagalne, w związku z czym wierzyciel pierwotny dokonał również przeliczenia istniejącego zadłużenia wyrażonego w walucie obcej na walutę polską. Brak spłaty skutkowało wystawieniem przez wierzyciela pierwotnego w dniu 23.05.2012 r. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...). Postanowieniem z dnia 18.09.2012 r., XIV Co 1859/12, Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej nadał ww. tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności. Następnie w związku z połączeniem (...) S.A. (KRS nr (...)) z (...) (KRS nr (...)) w dniu 04.01.2013 r., (...) S.A. wystąpił o nadanie klauzuli na następcę prawnego. Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej nadał klauzulę wykonalności w sprawie XIV Co 592/13. Dysponując tytułem wykonawczym wierzyciel pierwotny złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwany. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w O. A. N. w sprawie KM 1532/12 postanowieniem z dnia 23.09.2016 r. umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwany. Powód nie posiada wiedzy, aby pozwani występowali z powództwem o pozbawienie wykonalności ww. tytułu wykonawczego. Tym samym nie kwestionowali zasadności wystawienia bte, zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności raz prowadzenia na jego podstawie postępowanie egzekucyjne.

W dniu 10.11.2015 r. wierzyciel pierwotny (...) S.A. zawarł z powodem umowę przelewu wierzytelności, na mocy której została ona w całości przeniesiona na powoda wraz ze wszystkimi ustanowionymi zabezpieczeniami.

Powód wskazał, że w dniu 04.01.2013 r. doszło do połączenia (...) S.A. w W. (KRS nr (...)) z (...) S.A. we W. (KRS nr (...)). (...) S.A. będąc spółką przejmującą stał się podmiotem wszystkich praw i obowiązków spółki przejmowanej – (...) S.A.

Na wniosek powoda w księdze wieczystej dokonano wpisu zmiany wierzyciela hipotecznego zgodnie z art. 79 ust. 1 ukwh.

Powód wskazał, że na dochodzoną kwotę 838 169, 74 zł składają się następujące kwoty:

1. 511 127, 80 zł – tytułem należności głównej, tj. pozostałego do spłaty kapitału kredytu,
2. 327 041, 94 zł – tytułem skapitalizowanych odsetek, w tym:
 - a. 57 935, 77 zł – tytułem odsetek umownych i karnych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego zgodnie z wyliczeniem przedstawionym w bankowym tytule egzekucyjnym,
 - b. 243 176, 44 zł – tytułem odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego od dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego do dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności,
 - c. 25 929, 73 zł – tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych przez powoda od kwoty należności głównej po dniu zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu.

Powód wskazał, że dochodzi skapitalizowanej kwoty należności wskazanej powyżej i zgodnie z art. 482 § 1 kc wnosi o zasądzenie dalszych odsetek za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym dnia 30.03.2017 r., I Nc 286/17, Sąd Okręgowy we Wrocławiu nakazał pozwany M. O. i B. O., aby zapłacili solidarnie na rzecz powoda 838 169, 74 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10.03.2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami sądowymi w kwocie 10 477, 25 zł i kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 7 217 zł.

W sprzeciwach od tego nakazu zapłaty pozwani zaskarżyli nakaz zapłaty w całości i wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany B. O. podniósł zarzut przedawnienia roszczeń objętych pozwem – z upływem 3 lat od doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu. Zarzucił także, iż umowa kredytu jest nieważna, a nadto zawiera szereg klauzul niedozwolonych, takich jak klauzule przeliczeniowe zawarte w § 2 ust. 2, § 9 ust. 2 i 6.

Pozwana M. O. podniosła zarzut przedawnienia roszczeń objętych pozwem – z upływem 3 lat od doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu. Zarzuciła także, iż umowa kredytu jest nieważna, a nadto zawiera szereg klauzul niedozwolonych, takich

jak klauzule przeliczeniowe zawarte w § 2 ust. 2, § 9 ust. 2 i 6.

W odpowiedzi na sprzeciw (k. 171-178) powód cofnął pozew:

- w całości w stosunku do pozwanego B. O. – bez zrzeczenia się roszczenia,
- w stosunku do pozwanej M. O. – w części, tj. w zakresie kwoty 88 169, 74 zł wraz z odsetkami za opóźnienie od tej kwoty – bez zrzeczenia się roszczenia.

Wniósł o zasądzenie od pozwanej M. O. 750 000 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do wartości hipoteki kaucyjnej wpisanej w KW nr (...), nie większej jednak niż wartość nieruchomości położonej w B., dla której Sąd Rejonowy w Oleśnicy prowadzi tę KW wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 18.04.2018 r. (k. 197), prawomocnym z dniem 06.06.2018 r., Sąd umorzył postępowanie w sprawie w stosunku do pozwanego B. O. w całości oraz w stosunku do pozwanej M. O. w części, tj. co do kwoty 88 169, 74 zł należności głównej oraz odsetek liczonych od tej kwoty.

W piśmie procesowym z dnia 25.11.2019 r. (k. 265-268) pozwana wskazała na pominięcie mechanizmu indeksacji kredytu (na skutek uznania postanowień indeksacyjnych za abuzywne) i przyjęcie, że umowa kredytu jest umową o kredyt złotówkowy, a raty kredytu winny być przeliczone po kursie jego uruchomienia i powiększone dodatkowo o marżę Banku oraz stawkę LIBOR. Wobec powyższego od dnia 17.09.2008 r. do dnia 18.10.2011 r. pozwana nadpłaciła kredyt o kwotę 8 201, 05 zł, co wynika z różnicy pomiędzy sumą faktycznie wpłaconych rat kapitałowo-odsetkowych wyrażonych w PLN (50 241, 87 zł) a kwotą, którą powinna uiścić w sytuacji, gdyby w umowie kredytu nie znalazły się mechanizmy indeksacji (42 040, 82 zł).

Z kolei dokonując przeliczenia kwoty kredytu po wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego suma kredytu pozostałego do spłaty winna opiewać na 345 302, 67 zł, a nie na 549 302, 82 zł. Dodatkowo, jako że pozwana po wystawieniu bankowego tytułu egzekucyjnego wpłaciła na poczet umowy 33 280, 27 zł, do spłaty pozostałoby 311 482, 40 zł.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 08.09.2008 r. M. O. i B. O. jako kredytobiorcy oraz (...) S.A. w W. (...) Oddział we W. zawarli umowę kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...).

Bank udzielił pozwanym kredytu w kwocie 375 000 zł denominowanego (waloryzowanego) w walucie CHF na okres 360 miesięcy od dnia 08.09.2008 r. do dnia 15.09.2038 r.; okres wykorzystania kredytu wynosił 10 miesięcy (§ 2 ust. 1).

Kwota kredytu w CHF miała zostać określona według kursu kupna dewiz dla ww. waluty zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu wykorzystania kredytu lub transzy kredytu (§ 2 ust. 2).

Kredyt przeznaczony był na finansowanie budowy domu jednorodzinnego na działce nr (...) w B. (§ 3 ust. 1); wartość kosztorysowa inwestycji wynosiła 410 600 zł. Udział własny kredytobiorców wynosił 35 600 zł (§ 3 ust. 2).

Uruchomienie kredytu miało nastąpić w 4 transzach (§ 4 ust. 1):

- dnia 08.09.2008 r. – w kwocie 136 000 zł,
- dnia 01.11.2008 r. – w kwocie 129 500 zł,
- dnia 01.03.2009 r. – w kwocie 47 500 zł,
- dnia 01.07.2009 r. – w kwocie 62 000 zł,

w formie przelewu na rachunek kredytobiorców (...).

Każda transza kredytu wykorzystywana była w złotych, przy jednoczesnym przeliczeniu według kursu kupna dewiz dla CHF zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu wykorzystania danej transzy (§ 4 ust 1a).

Oprocentowanie kredytu w całym okresie kredytowania było zmienne i stanowiło sumę zmiennej stawki odniesienia oraz stałej marży Banku w wysokości 2,32 % punktów procentowych (§ 8 ust. 1). W dniu zawarcia umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 5,07 % w stosunku rocznym i było równe stawce odniesienia LIBOR 3M powiększonej o marżę Banku (§ 8 ust. 2).

Po okresie wykorzystania kredytu kredytobiorcy zobowiązali się do spłaty kredytu w 350 ratach miesięcznych w dniu 15 każdego miesiąca, począwszy od 17.08.2009 r.; wysokość rat kapitałowo-odsetkowych określona była w CHF; spłata rat kapitałowo-odsetkowych dokonywana była w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży dewiz dla CHF zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu spłaty (§ 9 ust. 2).

Zabezpieczenie kredytu stanowiły (§ 10 ust. 1):

- 1) hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 750 000 zł na nieruchomości gruntowej – działce nr (...) w B., KW nr (...);
- 2) cesja na rzecz Banku praw z umowy ubezpieczenia domu jednorodzinnego od ognia i innych zdarzeń losowych.

Oświadczenie o ustanowieniu hipoteki stanowiło załącznik do umowy (§ 10 ust. 2).

W przypadku niespłacenia w terminie raty kapitałowo-odsetkowej lub jej części Bank miał wezwać kredytobiorców do spłaty zaległej należności pod rygorem wypowiedzenia umowy (§ 12 ust. 3).

W przypadku niewykonania przez kredytobiorców zobowiązań wynikających z umowy, w tym braku spłaty zaległych należności w terminie określonym w wezwaniu do spłaty, Bank miał prawo wypowiedzenia umowy oraz przystąpienia do odzyskania należności z ustanowionych zabezpieczeń oraz majątku kredytobiorców (§ 12 ust. 6).

Okres wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni, licząc od następnego dnia po doręczeniu oświadczenia Banku o wypowiedzeniu umowy (§ 13 ust. 3).

/ dowód: umowa kredytu (...) nr (...) z dnia 08.09.2008 r.

– k. 18-23 /

Przed zawarciem umowy pozwani zgłosili się do pośrednika kredytowego w firmie (...), który przedstawił im ofertę kredytu indeksowanego jako jedyną słuszną i możliwą – pozwani nie otrzymali oferty kredytu złotówkowego. Pośrednik zapewniał pozwanych, że kurs CHF jest stabilny, nie ma zagrożenia. Nie były omawiane zasady ustalania kursów walut.

Do placówki (...) S.A. pozwani zgłosili się w celu podpisania umowy kredytu.

/ dowód: zeznania pozwanej M. O. – e-protokół z dnia 29.11.2019 r. 00:06:55-

00:30:39 /

Dnia 07.12.2009 r. strony umowy kredytu z dnia 08.09.2008 r. zawarły Aneks nr (...) do tej umowy, którym zmieniły okres wykorzystania kredytu na 18 miesięcy, określiły termin wypłaty transz kredytu na:

- dnia 08.09.2008 r. – 136 000 zł,
- dnia 01.11.2008 r. – 129 500 zł,
- dnia 12.12.2009 r. – 47 500 zł,
- dnia 02.01.2010 r. – 62 000 zł,

oraz przewidziały spłatę kredytu w 350 ratach, poczynając od 17.08.2009 r.

Dnia 22.04.2010 r. strony umowy kredytu z dnia 08.09.2008 r. zawarły Aneks nr (...) do tej umowy, którym zmieniły okres wykorzystania kredytu na 20 miesięcy, określiły termin wypłaty transz kredytu na:

- dnia 08.09.2008 r. – 136 000 zł,
- dnia 01.11.2008 r. – 129 500 zł,
- dnia 12.12.2009 r. – 47 500 zł,
- dnia 27.04.2010 r. – 62 000 zł.

/ dowód: aneks nr (...) z dnia 07.12.2009 r. – k. 24-25; aneks nr (...) z dnia 22.04.2010 r. – k. 26-27 /

W księdze wieczystej nr (...) prowadzonej dla nieruchomości położonej w B., działka nr (...), o pow. 0,0836 ha, wpisane są:

- w dziale II – właściciel: M. O. – na podstawie umowy sprzedaży z dnia 05.01.2007 r., rep. (...), wyroku rozwodowego Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 06.02.2013 r., XIII RC 2023/12, umowy o podział majątku wspólnego z dnia 25.09.2013 r., rep. (...),
- w dziale IV – hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 750 000 zł na zabezpieczenie spłaty kapitału, odsetek i innych należności Banku na warunkach określonych w umowie nr (...) z dnia 08.09.2008 r. – na rzecz (...) we W. w miejsce (...) S.A. – na podstawie oświadczenia Banku z dnia 08.09.2008 r. i wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej nr (...) z dnia 05.05.2016 r. – wpis nowego wierzyciela został dokonany dnia 08.09.2016 r. na wniosek z dnia 16.05.2016 r.

/ dowód: odpis zwykły KW nr (...) – k. 28-29 /

Pismami z dnia 14.11.2011 r. (...) S.A. skierował do pozwanych oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu mieszkaniowego (...) nr (...) z dnia 08.09.2008 r. i wezwał do uregulowania należności wynoszących na dzień 14.11.2011 r.:

- kapitał – 145 803, 57 CHF,
- odsetki umowne – 417, 31 CHF,
- odsetki karne – 11, 80 CHF,

w terminie 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia.

Bank wskazał, że w przypadku braku wpłaty wraz z upływem 30-dniowego okresu wypowiedzenia zadłużenia zostanie postawione w stan wymagalności, a Bank wystawi bankowy tytuł egzekucyjny.

/ dowód: pisma z dnia 14.11.2011 r. – k. 30-31 /

W dniu 23.05.2012 r. (...) S.A. w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), w którym stwierdził, że w jego księgach figuruje solidarne zadłużenia dłużników M. O. i B. O. z tytułu umowy kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...) z dnia 08.09.2008 r. w łącznej kwocie 607 498, 59 zł, w tym:

- kapitał – 549 562, 82 zł,
- odsetki umowne za okres od 16.08.2011 r. do 21.12.2011 r. – 2 339, 17 zł,
- odsetki karne za okres od 04.11.2011 r. do 22.05.2012 r. – 55 596, 60 zł,

wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej liczonymi od kwoty 6-7 498, 59 zł.

Bank wskazał, że kwota kredytu wraz z odsetkami umownymi i karnymi w łącznej wysokości 161 174, 41 CHF została w dniu 23.05.2012 r. przewalutowana na walutę krajową po kursie sprzedaży dewiz (...) S.A. wynoszącym na ten dzień 3,7692.

Postanowieniem z dnia 18.09.2012 r., XIV Co 1859/12, referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Fabrycznej we Wrocławiu nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 23.05.2012 r. i zasądził solidarnie od dłużników na rzecz wierzyciela 84 zł kosztów postępowania.

Tytuł wykonawczy został wydany wierzycielowi w dniu 04.11.2012 r.

Postanowieniem z dnia 14.05.2015 r., XIV Co 592/13, Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 23.05.2012 r. klauzulę wykonalności na rzecz (...) S.A. w W. jako następcy prawnego pierwotnego wierzyciela.

Tytuł wykonawczy został wydany wierzycielowi w dniu 16.06.2015 r.

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Oleśnicy A. N. prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikom M. O. i B. O.. W ramach postępowania w sprawie KM 1532/12 (...) S.A. otrzymał 57 701, 94 zł, w tym:

- zwrot wpłaconych zaliczek i opłat egzekucyjnych – 597, 24 zł,
- zwrot kosztów – 84 zł,
- odsetki – 57 020, 67 zł.

Postanowieniem z dnia 23.09.2016 r, KM 1532/12, Komornik Sądowy A. N. umorzył ww. postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 825 pkt 1 kpc i ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 40 478, 81 zł, które zostały zapłacone przez dłużników do kwoty 5 829, 84 zł.

/ dowód: bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 23.05.2012 r. – k. 32; postanowienie

z dnia 18.09.2012 r., XIV Co 1859/12 – k. 33; postanowienie z dnia 14.05.2015 r., XIV

Co 592/13 – k. 34; postanowienie z dnia 23.09.2016 r., KM 1532/12 – k. 35 /

(...) S.A. został przejęty w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ksh przez (...)

S.A. we W..

/ okoliczność powszechnie znana, a nadto w tej sprawie niesporna /

Dnia 10.11.2015 r. (...) S.A. oraz (...) we W. zawarli umowę sprzedaży wierzytelności w ramach transakcji sekurytyzacji.

Bank przeniósł na Fundusz wierzytelności opisane w Załączniku nr (...) wraz z ich zabezpieczeniami (§ 2.1, § 2.2, § 2.3). Przejście na nabywcę wierzytelności zabezpieczonych hipoteką miało nastąpić z momentem przerejestrowania hipoteki (§ 2.5).

Nabywca miał zapłacić na rzecz Banku cenę kupna w łącznej kwocie 12 000 000 zł do dnia 20.11.2015 r. (§ 3.1).

Przejście portfeli wierzytelności na nabywcę miało nastąpić pod warunkiem uiszczenia w całości ceny kupna (§ 17.6).

W załączniku nr (...) do umowy sprzedaży wierzytelności została wymieniona wierzytelność wobec kredytobiorcy M. O. wynikająca z umowy kredytu na cele mieszkaniowe (...) z dnia 08.09.2008 r. nr (...) w łącznej kwocie 800 350, 97 zł, w tym: 515 742, 55 zł kapitału, 57 935, 77 zł odsetek umownych, 226 672, 65 zł odsetek karnych.

Fundusz uiszczył cenę kupna wierzytelności w dniu 19.11.2015 r.

/ dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 10.11.2015 r. z załącznikami – k. 36-82;

oświadczenie (...) S.A. z dnia 01.12.2015 r. – k. 83; odpis z KRS nr (...) – k. 84-

93; potwierdzenie przelewu – k. 94 /

(...) S.A. wypłacił pozwanym transze kredytu:

- w dniu 17.09.2008 r. – 136 000 zł, przeliczone po kursie 2,1404 na 67 140, 60 CHF,
- w dniu 25.05.2009 r. – 129 500 zł, przeliczone po kursie 2,8085 na 46 208, 74 CHF,
- w dniu 24.12.2009 r. – 47 500 zł, przeliczone po kursie 2,7095 na 17 530, 91 CHF,
- w dniu 28.04.2010 r. – 62 000 zł, przeliczone po kursie 2,6659 na 23 256, 69 CHF.

W okresie od 17.09.2008 r. do 28.10.2011 r. pozwani dokonali następujących spłat kredytu:

- w dniu 17.09.2008 r. – prowizja – 2 732, 10 PLN = 1 276, 44 CHF wg kursu 2,1404,
- w dniu 15.10.2008 r. – 2 235, 71 PLN = 959, 41 CHF wg kursu 2,3303, w tym:
 - kapitał – 1 628, 85 PLN = 698, 99 CHF,
 - odsetki – 606, 86 PLN = 260, 42 CHF,
- w dniu 17.11.2008 r. – 2 456, 56 PLN = 959, 41 CHF wg kursu 2,5605, w tym:
 - kapitał – 1 625, 19 PLN = 634, 72 CHF,
 - odsetki – 831, 37 PLN = 324, 69 CHF,
- w dniu 15.12.2008 r. – 2 492, 25 PLN = 959, 41 CHF wg kursu 2,5977, w tym:
 - kapitał – 1 784, 44 PLN = 686, 55 CHF,

- odsetki – 708, 81 PLN = 272, 86 CHF,
- w dniu 15.01.2009 r. – 887, 81 PLN = 299, 32 CHF wg kursu 2,9661, w tym:
 - odsetki – 887, 81 PLN,
- w dniu 16.02.2009 r. – 544, 75 PLN = 164, 43 CHF wg kursu 3,3130, w tym:
 - odsetki – 544, 75 PLN,
- w dniu 16.03.2009 r. – 426, 71 PLN = 143, 87 CHF wg kursu 2,9660, w tym:
 - odsetki – 426, 71 PLN,
- w dniu 15.04.2009 r. – 451, 90 PLN = 154,15 CHF wg kursu 2,9316, w tym:
 - odsetki – 451, 90 PLN,
- w dniu 15.05.2009 r. – 447, 99 PLN = 145, 58 CHF wg kursu 3,0773, w tym:
 - odsetki – 447, 99 PLN,
- w dniu 25.05.2009 r. – prowizja – 150 PLN = 50, 51 CHF wg kursu 2,9877,
- w dniu 15.06.2009 r. – 685, 17 PLN = 222, 75 CHF wg kursu 3,0760, w tym:
 - odsetki – 685, 17 PLN,
- w dniu 15.07.2009 r. – 726, 43 PLN = 248, 89 CHF wg kursu 2,9187, w tym:
 - odsetki – 726, 43 PLN,
- w dniu 17.08.2009 r. – 1 310, 55 PLN = 459, 36 CHF wg kursu 2,8530, w tym:
 - kapitał – 538, 07 PLN = 188, 60 CHF,
 - odsetki – 772, 48 PLN = 270, 76 CHF,
- w dniu 15.09.2009 r. – 1 305, 27 PLN = 459, 36 CHF wg kursu 2,8415, w tym:
 - kapitał – 630, 33 PLN = 221, 83 CHF,
 - odsetki – 674, 94 PLN = 237, 53 CHF,
- w dniu 15.10.2009 r. – 1 326, 08 CHF = 459, 36 CHF wg kursu 2,8868, w tym:
 - kapitał – 618, 12 PLN = 214, 12 CHF,
 - odsetki – 707, 96 PLN = 245, 24 CHF,
- w dniu 16.11.2009 r. – 1 276 PLN = 453, 61 CHF wg kursu 2,8130, w tym:
 - kapitał – 568, 87 PLN = 202, 23 CHF,
 - odsetki – 707, 13 PLN = 251, 38 CHF,
- w dniu 07.12.2009 r. – prowizja – 200 PLN = 71, 84 CHF wg kursu 2,7841,

- w dniu 15.12.2009 r. – 1 300, 27 PLN = 453, 61 CHF wg kursu 2,8665, w tym:
 - kapitał – 648, 46 PLN, = 226, 22 CHF,
 - odsetki – 651, 81 PLN = 227, 39 CHF,
- w dniu 24.12.2009 r. – prowizja – 150 PLN = 51, 88 CHF wg kursu 2,8911,
- w dniu 15.01.2010 r. – 1 286, 21 PLN = 453, 61 CHF wg kursu 2,8355, w tym:
 - kapitał – 764, 93 PLN = 269, 77 CHF,
 - odsetki – 521, 28 PLN = 183, 84 CHF,
- w dniu 15.02.2010 r. – 1 307, 00 PLN = 460, 65 CHF wg kursu 2,8373, w tym:
 - kapitał – 824, 46 PLN = 290, 58 CHF,
 - odsetki – 482, 54 PLN = 170, 07 CHF,
- w dniu 15.03.2010 r. – 1 278, 11 PLN = 460, 65 CHF wg kursu 2,7746, w tym:
 - kapitał – 851, 92 PLN = 307, 40 CHF,
 - odsetki – 425, 20 PLN = 153, 25 CHF,
- w dniu 15.04.2010 r. – 1 286, 82 = 460, 65 CHF wg kursu 2,7935, w tym:
 - kapitał – 813, 99 PLN = 219, 39 CHF,
 - odsetki – 472, 83 PLN = 169, 26 PLN,
- w dniu 22.04.2010 r. – prowizja – 200 PLN = 71, 21 CHF wg kursu 2,8084,
- w dniu 28.04.2010 r. – prowizja – 150 PLN = 52, 60 CHF wg kursu 2,8515,
- w dniu 17.05.2010 r. – 1 616, 75 PLN = 544, 40 CHF wg kursu 2,9698, w tym:
 - kapitał – 1 046, 25 PLN = 352, 30 CHF,
 - odsetki – 570, 50 PLN = 192, 10 CHF,
- w dniu 15.06.2010 r. – 1 640, 33 PLN = 544, 40 CHF wg kursu 3,0131, w tym:
 - kapitał – 1 081, 82 PLN = 359, 04 CHF,
 - odsetki – 558, 51 PLN = 185, 36 CHF,
- w dniu 15.07.2010 r. – 1 712, 95 PLN = 544, 40 CHF wg kursu 3,1465, w tym:
 - kapitał – 1 111, 03 PLN = 353, 10 CHF,
 - odsetki – 601, 92 PLN = 191, 30 CHF,
- w dniu 16.08.2010 r. – 1 666, 45 PLN = 535, 94 CHF wg kursu 3,1094, w tym:
 - kapitał – 1 082, 19 PLN = 348, 04 CHF,

- odsetki – 584, 26 PLN = 187, 90 CHF,
- w dniu 15.09.2010 r. – 1 683, 22 PLN = 535, 94 CHF wg kursu 3,1407, w tym:
- kapitał – 1 131, 24 PLN = 360, 19 CHF,
- odsetki – 551, 98 PLN = 175, 75 CHF,
- w dniu 15.10.2010 r. – 1 619, 02 PLN = 535, 94 CHF wg kursu 3,0209, w tym:
- kapitał – 1 089, 37 PLN = 360, 61 CHF,
- odsetki – 529, 65 PLN = 175, 33 CHF,
- w dniu 15.11.2010 r. – 1 640, 17 PLN = 539, 46 CHF wg kursu 3,0404, w tym:
- kapitał – 1 071, 62 PLN = 352, 46 CHF,
- odsetki – 568, 55 PLN = 187, 00 CHF,
- w dniu 15.12.2010 r. – 1 737, 87 PLN = 539, 46 CHF wg kursu 3,2215, w tym:
- kapitał – 1 156, 26 PLN = 358, 92 CHF,
- odsetki – 581, 61 PLN = 180, 54 CHF,
- w dniu 28.03.2011 r. – 2 000 PLN = 622, 24 CHF wg kursu 3,2142, w tym:
- prowizja – 102, 86 PLN = 32, 00 CHF,
- odsetki karne – 36, 19 PLN = 11, 26 CHF,
- kapitał – 760, 96 PLN = 236, 75 CHF,
- odsetki – 1 099, 99 PLN = 342, 23 CHF,
- w dniu 26.04.2011 r. – 28, 93 PLN = 9, 06 CHF wg kursu 3,1943, w tym:
- odsetki karne – 28, 93 PLN = 9, 06 CHF,
- w dniu 31.05.2011 r. – 5 392, 49 PLN = 1 614, 52 CHF wg kursu 3,3400, w tym:
- odsetki karne – 80, 16 PLN = 24, 00 CHF,
- kapitał – 4 067, 01 PLN = 1 217, 67 CHF,
- odsetki – 1 245, 32 PLN = 372, 85 CHF,
- w dniu 13.09.2011 r. – 1 390, 00 PLN = 372, 21 CHF wg kursu 3,7345, w tym:
- prowizja – 119, 50 PLN = 32, 00 CHF,
- odsetki karne – 177, 09 PLN = 47, 42 CHF,
- odsetki – 1 093, 41 PLN = 292, 79 CHF,
- w dniu 28.10.2011 r. – 1 500 PLN = 408, 52 CHF wg kursu 3,6718, w tym:

- odsetki karne – 175, 66 PLN = 47, 84 CHF,

- odsetki – 1 324, 34 PLN = 360, 68 CHF.

/ okoliczności wskazane w zestawieniu na k. 251 przyznane przez pozwaną na rozprawie w dniu

29.11.2019 r. – e-protokół z dnia 29.11.2019 r. 00:30:40 /

W dniu 23.05.2012 r. (...) S.A. dokonał przeksięgowania zobowiązania pozwanych z tytułu kredytu hipotecznego i przeliczenia tego zobowiązania z CHF na PLN wg kursu 3,7692, w następujący sposób:

- kapitał – 145 803, 57 CHF = 549 562, 82 PLN,

- odsetki + odsetki karne – 620, 60 CHF + 14 750, 24 CHF = 57 935, 77 PLN.

W okresie od 05.11.2013 r. do 12.06.2015 r. pozwani dokonali następujących spłat kredytu:

- w dniu 05.11.2013 r. – 624, 19 zł,

- w dniu 05.11.2013 r. – 260, 18 zł,

- w dniu 12.11.2013 r. – 868, 26 zł,

- w dniu 16.01.2014 r. – 868, 26 zł,

- w dniu 17.01.2014 r. – 868, 26 zł,

- w dniu 09.04.2014 r. – 852, 35 zł,

- w dniu 30.04.2014 r. – 868, 26 zł,

- w dniu 30.04.2014 r. – 863, 91 zł,

- w dniu 14.05.2014 r. – 1 056, 14 zł,

- w dniu 12.06.2014 r. – 1 974, 48 zł,

- w dniu 30.06.2014 r. – 1 442, 23 zł,

- w dniu 17.07.2014 r. – 1 442, 23 zł,

- w dniu 12.09.2014 r. – 1 442, 23 zł,

- w dniu 10.01.2014 r. – 1 442, 23 zł,

- w dniu 15.12.2014 r. – 280, 96 zł,

- w dniu 15.12.2014 r. – 427, 82 zł,

- w dniu 13.01.2015 r. – 2 127, 32 zł,

- w dniu 11.02.2015 r. – 1 456, 04 zł,

- w dniu 13.02.2015 r. – 7 651, 30 zł,

- w dniu 11.03.2015 r. – 1 422,74 zł,

- w dniu 13.04.2015 r. – 1 456, 04 zł,

- w dniu 11.05.2014 r. – 1 531, 65 zł,

- w dniu 12.06.2015 r. – 2 593, 19 zł,

tj. łącznie 33 820, 27 zł.

/ okoliczności wskazane w zestawieniu na k. 251 przyznane przez pozwaną na rozprawie w dniu

29.11.2019 r. – e-protokół z dnia 29.11.2019 r. 00:30:40 /

Pismami z dnia 01.02.2017 r. (...) S.A. działając w imieniu i na rzecz (...) skierował do pozwanych wezwania do zapłaty 835 915, 18 zł do dnia 09.02.2017 r.

/ dowód: pisma z dnia 01.02.2017 r. – k. 95-96 /

Sąd zważył, co następuje.

Na skutek cofnięcia pozwu pismem z dnia 28.02.2018 r. powód dochodzi od pozwanej zapłaty 750 000 zł z tytułu zabezpieczenia hipotecznego kredytu udzielonego jej oraz B. O. na podstawie umowy z dnia 08.09.2008 r. Powód pismem tym ograniczył swoje roszczenie wobec pozwanej do wskazanej sumy, ale także wskazał na ograniczenie jej odpowiedzialności jako dłużnika rzeczowego do obciążonej hipotecznie nieruchomości położonej w B., powiat (...), stanowiącej działkę nr (...), o pow. 0,0836 ha, objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Oleśnicy.

Wobec powyższego – na podstawie art. 355 kpc – Sąd umorzył postępowanie w sprawie w zakresie przekraczającym żądanie zapłaty 750 000 zł wraz z liczonymi od niej ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10.03.2017 r. z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej M. O. do nieruchomości położonej w B., powiat (...), stanowiącej działkę nr (...), o pow. 0,0836 ha, objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Oleśnicy.

W pozostałym zakresie powództwo skierowane przeciwko M. O. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 06.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomość obciążyć hipoteką, czyli ograniczonym prawem rzeczowym, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości. Powód może zatem domagać się od pozwanej spłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu zabezpieczonego hipotecznie jako dłużnika rzeczowego (właściciela nieruchomości obciążonej hipotecznie), niezależnie od jej osobistej odpowiedzialności jako kredytobiorcy. Nieruchomość objęta KW nr (...) obciążona jest hipoteką kaucyjną do kwoty 750 000 zł na zabezpieczenie spłaty kapitału, odsetek oraz innych należności na warunkach określonych w umowie nr (...) z dnia 08.09.2008 r. Charakter tejże hipoteki jako kaucyjnej wpływa na możliwość i zakres zaspokojenia wierzyciela. Oboje pozwani w sprzeciwach od nakazu zapłaty zgłosili zarzut przedawnienia roszczenia powoda, który skutkowało zresztą ograniczeniem powództwa. Zarzut ten jest trafny.

Roszczenie o spłatę kredytu przedawnia się w terminie trzyletnim – przewidzianym w art. 118 § 1 kc dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Taki charakter mają roszczenia przysługujące bankowi kredytującemu, a także jego następcy prawnemu będącemu przedsiębiorcą, jak powodowy Fundusz.

Pomiędzy stronami nie było w istocie sporu co do wypowiedzenia umowy kredytu z dnia 08.09.2008 r. pismem z dnia 14.11.2011 r. oraz postawienia w ten sposób kredytu w stan natychmiastowej wykonalności – pozwana w sprzeciwie w istocie przyznała tę okoliczność, przyjmując datę 14.11.2011 r. jako datę, od której rozpoczął bieg termin przedawnienia roszczenia. W aktach sprawy brak jest dowodu doręczenia pozwanym tego oświadczenia. Dzień

14.11.2011 r. wypadła w poniedziałek, zatem przyjmując kilka dni na wysłanie pisma oraz ewentualne awizowanie przesyłki i jej pozostawienie w placówce pocztowej, a nawet zwrot do nadawcy wobec niepodjęcia, to można założyć, iż oświadczenia o wypowiedzeniu kredytu zostałyby doręczone do 05.12.2011 r. (trzy tygodnie po wystosowaniu), a zatem wymagalność kredytu (po 30 dniach) zaistniałaby w dniu 05.01.2012 r., a już z pewnością w dacie wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), zawierającego stwierdzenie o wymagalności roszczenia – 23.05.2012 r. Pozew w tej sprawie został złożony w dniu 10.03.2017 r., a zatem już po upływie lat trzech.

Trzyletni termin przedawnienia roszczenia pierwotnego wierzyciela – (...) S.A. został przerwany poprzez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, co nastąpiło pomiędzy 23.05.2012 r. (data wystawienia BTE) a 18.09.2012 r. (data wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności). Od dnia doręczenia pierwotnemu wierzycielowi tytułu wykonawczego (04.11.2012 r.) okres przedawnienia rozpoczął bieg na nowo. Został on następnie przerwany przez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego KM 1532/12. Po raz kolejny bieg przedawnienia rozpoczął się na nowo po zakończeniu postępowania egzekucyjnego, czyli po uprawomocnieniu się postanowienia z dnia 23.09.2016 r. Do dnia wniesienia pozwu tak liczony termin przedawnienia jeszcze nie upłynął.

Przedstawiony stan rzeczy mógłby jednakże dotyczyć wyłącznie sytuacji pierwotnego wierzyciela – (...) S.A. i jego następcy prawnego – (...) S.A. Natomiast nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przewidzianą w art. 123 § 1 pkt 2 kc przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29.06.2016 r. III CZP 29/16). Uprawnienie do prowadzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, czyli dokumentu pochodzącego bezpośrednio od samego wierzyciela, stanowiło szczególne uprawnienie przysługujące wyłącznie bankom na mocy przepisów art. 96-98 prawa bankowego. Uprawnienie to banki utraciły z dniem 27.11.2015 r. na skutek uchylecia wskazanych przepisów, ale również w konsekwencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14.04.2015 r., P 45/12, stwierdzającego niezgodność przepisów art. 96 ust. 1 i 97 ust. 1 pr. bank. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, czyli z zasadą równości. Natomiast wierzyciel niebędący bankiem w ogóle nie mógł korzystać ze szczególnej podstawy prowadzenia egzekucji, jaką stanowił bankowy tytuł egzekucyjny, w szczególności uzyskać nadania na swoją rzecz klauzuli wykonalności dotychczasowemu tytułowi na podstawie art. 788 kpc (zob. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 02.04.2004 r., III CZP 9/04, OSNC 2005/6/98; z dnia 22.02.2006 r., III CZP 129/05, OSNC 2007/1/4; z dnia 19.02.2015 r., III CZP 103/14). W konsekwencji powód, niebędący uprzywilejowanym wierzycielem, nie może skorzystać ze szczególnego uprawnienia banku będącego jego poprzednikiem prawnym, jakim było doprowadzenie do przerwania biegu przedawnienia, najpierw złożeniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, a następnie złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. To zaś prowadzi do wniosku, że roszczenie powoda o spłatę kredytu mającego źródło w umowie z dnia 08.09.2008 r. zgłoszone przez powodowy Fundusz jest przedawnione, co skutkuje na podstawie art. 117 § 2 kc uprawnieniem dłużnika do uchylenia się od jego zaspokojenia.

Jednakże zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 06.07.1982 r. o księgach wieczystych i hipotece przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej.

Przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą tylko skutki w sferze obligacyjnej. Nie pozbawia natomiast wierzyciela hipotecznego uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości, co oznacza, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie przysługuje zarzut przedawnienia, i to niezależnie od tego, czy jest też dłużnikiem osobistym, czy tylko rzeczowym. Odpowiedzialność rzeczowa jest wyłączna i wzmacnia pozycję prawną wierzyciela hipotecznego w stosunku do właściciela obciążonej nieruchomości, dłużnik osobisty może bowiem obronić się zarzutem przedawnienia, jeżeli nie jest jednocześnie dłużnikiem rzeczowym. Jeżeli nim jest, a dojdzie do przedawnienia i dłużnik zgłosi taki zarzut, to będzie odpowiadał tylko rzeczowo, a sąd, uwzględniając powództwo, ograniczy, zgodnie z art. 319 kpc, jego odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości (wyrok Sądu Apelacyjnego we

Wrocławiu z dnia 26.01.2012 r., I ACa 1374/11; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29.05.2015 r., I ACa 151/15).

Zatem zgłoszenie przez pozwaną zarzutu przedawnienia nie uchyła możliwości żądania od niej jako od dłużnika rzeczowego – właściciela nieruchomości obciążonej hipoteką – zaspokojenia roszczenia powoda w granicach obciążenia hipotecznego.

Jednakże przedawnienie roszczenia dotyczy wszelkich należności ubocznych, także tych, do których odnosiła się hipoteka kaucyjna. W uzasadnieniu wyroku z dnia 10.01.2017 r., V CSK 233/16, Sąd Najwyższy wskazał, że – w przypadku wierzytelności zabezpieczonej hipoteką kaucyjną ustanowioną przed dniem 19.02.2011 r., a realizowanej po tej dacie – trudno zgodzić się z poglądem, iż art. 104 ukwł uchylony z dniem 19.02.2011 r. (na mocy ustawy z dnia 26.06.2009 r. o zmianie ukwł) jest normą szczególną w stosunku do art. 77 zd. drugie ukwł, zaś rozszerzenie zakresu zabezpieczenia hipotecznego na mocy art. 102 ukwł i 104 ukwł nie jest równoznaczne z wprowadzeniem dalej idącego wyłączenia skutków przedawnienia niż przewidziane w art. 77 zd. pierwsze ukwł; brak jest uzasadnienia dla tak daleko idącego uprzywilejowania wierzytelności objętych hipoteką kaucyjną. W konsekwencji stanowisko, iż przedawnienie zabezpieczonej wierzytelności nie ma znaczenia dla uprawnień wierzyciela, jest uzasadnione jedynie w zakresie niespłaconego kapitału, natomiast nie ma podstaw w odniesieniu do wierzytelności odsetkowej. Wobec powyższego przedawnienie wierzytelności wobec pozwanej z tytułu spłaty kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 08.09.2008 r. może zostać pominięte wyłącznie w zakresie niespłaconego kapitału kredytu.

Ustalenie rozmiaru zobowiązania wymaga dokonania oceny umowy kredytu oraz dokonania rozliczenia jego spłaty.

Za nietrafny należy uznać zarzut pozwanej dotyczący nieważności umowy kredytu z dnia

08.09.2008 r. z uwagi na klauzule niedozwolone wprowadzające mechanizm indeksacji kredytu do waluty CHF.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Natomiast według art. 69 ust. 2 pr. bank. umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy;
- 2) kwotę i walutę kredytu;
- 3) cel, na który kredyt został udzielony;
- 4) zasady i termin spłaty kredytu;
 - 4a) w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu;
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany;
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu;
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych;

9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje;

10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Ponadto stosownie do art. 69 ust. 3 pr. bank. w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie; w tym przypadku w umowie o kredyt określa się także zasady otwarcia i prowadzenia rachunku służącego do gromadzenia środków przeznaczonych na spłatę kredytu oraz zasady dokonywania spłaty za pośrednictwem tego rachunku.

Prawo bankowe nie definiuje pojęć kredytu indeksowanego i kredytu denominowanego. Charakter tych umów wykształcił się w praktyce obrotu. Kredyt denominowany oznacza kredyt wyrażony w walucie obcej (w tym wypadku CHF), którego wartość podlega przeliczeniu na złote polskie według kursu z dnia wydania decyzji kredytowej, z dnia zawarcia umowy, z dnia wypłaty (uruchomienia) kredytu albo z innej jeszcze daty; wartość wyrażona w walucie obcej stanowi podstawę do ustalenia wysokości rat spłaty kredytu wskazywanych w harmonogramach płatności, które to raty z kolei każdorazowo podlegają przeliczeniu na złote polskie według kursu z dnia płatności raty, z dnia poprzedzającego dzień płatności raty albo z

innej jeszcze daty.

Regulacje dotyczące kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej zostały wprowadzone do art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 pr. bank. z dniem 26.08.2011 r. na mocy ustawy z dnia 26.07.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 165, poz. 984) – tzw. ustawy antyspreadowej.

Nie oznacza to jednak, iż przed tą datą zawarcie umowy kredytu tego rodzaju było niedopuszczalne. Przeciwnie, możliwość zawarcia umowy kredytu zawierającej tego rodzaju postanowienia mieściła się w ramach ogólnej swobody kontaktowania przewidzianej w art. 353¹ kc (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29.04.2015 r., V CSK 445/14; z dnia 22.01.2016 r., I CSK 1049/14).

Łącząca (...) S.A. oraz M. i B. O. umowa kredytu z dnia 08.09.2008 r. nie jest nieważna w całości tylko dlatego, że jej przedmiotem jest kredyt indeksowany do CHF. Natomiast można dopatrzeć się wadliwości tej umowy z uwagi na wadliwość jej konkretnych postanowień.

Jak wynika z treści § 2 ust. 1 tej umowy, (...) S.A. udzielił pozwanym kredytu w kwocie 375 000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie budowy domu jednorodzinnego na działce nr (...) w B.. Umowa określa zatem zarówno kwotę kredytu (art. 69 ust. 2 pkt pr. bank.), jak i cel kredytu (art. 69 ust. 2 pkt 3 pr. bank.), a zatem podstawowe elementy charakteryzujące kredyt, nadto także określa okres kredytowania jako 360 miesięcy (art. 69 ust. 2 pkt 4 pr. bank.). Pozwani otrzymali wypłatę kredytu w uzgodnionej sumie 375 000 zł, czego nie kwestionowali. Stosownie do zapisu § 2 ust. 2 umowy kwota kredytu miała zostać przeliczona na CHF według kursu kupna z dnia wypłaty transzy kredytu, zaś zgodnie z § 9 ust. 2 i 6 umowy spłata kredytu miała nastąpić również w złotych w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej przewidzianych w harmonogramie spłat według kursu sprzedaży z dnia spłaty.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Przepis art. 385¹ § 2 kc wskazuje, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Wreszcie stosownie do art. 385² kc oceny zgodności postanowienia z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.

Nie było sporne, iż pozwani zawierając umowę kredytu z (...) S.A. występowali w charakterze konsumentów.

Za rażąco sprzeczne z interesem konsumenta oraz sprzeczne z dobrymi obyczajami należy

uznać posługiwanie się przez (...) S.A. po pierwsze kursami kupna/sprzedaży CHF ustalonymi jednostronnie przez tenże Bank, pochodzącymi z jego Tabeli kursów, po drugie zaś różnymi kursami dla różnych przeliczeń.

Kursy kupna i sprzedaży walut (dewiz) ustalane były przez Bank, który nie wskazał w umowie kredytu metody wyliczania tych kursów, poddającej się weryfikacji. Umowa kredytu odwołuje się do Tabeli kursów obowiązującej w Banku, czyli jego dokumentu wewnętrznego. Tymczasem miernik waloryzacji stosowany do przeliczenia świadczenia pieniężnego winien mieć charakter obiektywny, niezależny od woli jednej ze stron. Mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.01.2016 r., I CSK 149/14, OSNC 2016/11/134).

W dacie uruchomienia kolejnych transz kredytu Bank stosował kurs kupna waluty według Tabeli kursów z tego dnia, zaś w dacie spłaty rat kapitałowo-odsetkowych stosował kurs sprzedaży waluty według Tabeli kursów z tego dnia. Zastosowanie innego kursu dla przeliczenia kredytu uruchamianego – kursu kupna oraz innego kursu dla przeliczenia kredytu spłacanego – kursu sprzedaży prowadzi do uzyskania przez Bank dodatkowej korzyści finansowej wynikłej z różnicy między tymi kursami. Na tym polega istota tzw. spreadu walutowego. Na potrzeby przeliczenia kredytu do waluty obcej należało przyjąć kurs ustalany według tej samej jednolitej metody – albo każdorazowo kurs kupna, albo każdorazowo kurs sprzedaży albo jakąś postać kursu uśrednionego lub kursu niezależnego od stron umowy, np. kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia zawarcia umowy oraz z dnia płatności kolejnej raty kredytu. Rozbieżność stosowanych kursów stanowi korzyść wyłącznie dla banku udzielającego kredytu, a nie dla kredytobiorcy będącego konsumentem. Sytuacje tego rodzaju legły zresztą u podstaw dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą antyspreadową z dnia 26.07.2011 r. Co więcej, z uwagi na wypłatę kredytu w czterech transzach różniły się kursy stosowane do przeliczenia walut w stosunku do kolejnych transz.

W konsekwencji powyższych rozważań należy pominąć zapisy umowy w zakresie klauzul przeliczeniowych i dokonać oceny umowy kredytu oraz rozliczenia jego spłaty z pominięciem wskazanych, abuzywnych klauzul przeliczeniowych, przyjmując za punkt wyjścia do rozliczenia kredytu wypłacone transze kredytu oraz dokonane w złotych polskich faktyczne spłaty kredytu.

Sąd uznał za zbędne, przedłużające postępowanie i generujące niecelowe koszty, prowadzenie w tym zakresie dowodu z opinii biegłego (art. 235² § 1 pkt 4 kpc). Rozliczenie wypłat i spłat kredytu samo w sobie sprowadza się do wykonania określonych operacji matematycznych, które nie wymagają wiedzy specjalnej.

Ponieważ oprocentowanie kredytu było zmienne, zmiana następowała co kwartał, nie jest możliwe proste rozliczenie kredytu z przyjęciem ilorazu kapitału kredytu i ilości rat. Zgodnie z umową raty miały mieć charakter annuitetowy (umorzeniowy), czyli winny być równe w kolejnych trzech miesiącach jako suma. Natomiast w obrębie jednej raty na przestrzeni okresu kredytowania proporcja składników tej konkretnej raty – kapitału kredytu i odsetek ulega zmianie poprzez zmniejszanie udziału odsetek w wysokości miesięcznej spłaty kredytu. Wobec powyższego konieczne jest posłużenie się symulacją spłaty kredytu – przy wykorzystaniu dowolnego dostępnego programu kalkulacyjnego służącego tworzeniu takich symulacji – opracowaną, jak harmonogram spłaty, z góry, ale z aktualizacją co trzy miesiące.

Sposób takiego rozliczenia wskazuje poniższa tabela, opracowana przy pomocy symulatora kredytu (...)

W celu ustalenia wysokości rat miesięcznych należy wprowadzić następujące dane: kwotę kapitału pozostałą do spłaty, ilość rat pozostałych do spłaty, wysokość oprocentowania. Operację tę należy powtarzać po każdym trzech ratach, wprowadzając na nowo aktualny kapitał, ilość rat za każdym razem mniejszą o 3, a także aktualną stawkę oprocentowania kredytu.

							łącznie 2008: 332,70
15.01. 2009	14.01.: 0,56 + 2,32 = 2,88 %	599,57			887,81	130.961,52	288,24
15.02.		314,31					
16.02.					544,75		230,44
15.03.		314,31			426,71		112,40
15.04.	14.04.: 0,40 + 2,32 = 2,72 %				451,90		137,59
15.05.		296,85			447,99		151,14
25.05.	129.500				provizja 150	260.461,52	
15.06.		590,38			685,17		94,79
15.07.	14.07.: 0,37 + 2,32 = 2,69 %	590,38			726,43	260.461,52 350 rat	136,05
15.08.		1.074,69	490,83	583,86			
17.08.					1.310,55		188,62

					k: 538,07		
15.09.		1.074,69	491,93	582,76	1.305,27 k: 633,33		89,18
15.10.	14.10.: 0,27 + 2,32 = 2,59 %	1.074,69	493,03	581,66	1.326,08 K: 618,12	258.672,00 347 rat	126,30
15.11.		1.059,89	501,59	558,30			
16.11.					1.276,00 k: 568,87		148,83
07.12.					provizja: 200		
15.12.		1.059,89	502,68	557,21	1.300,27 k: 648,46	257.454,67	94,60
24.12.	47.500				provizja: 150	304.954,67 345 rat	
							łącznie 2009 1798,18
15.01. 2010	14:01.: 0,25 + 2,32 = 2,57 %	1.059,89 1.254,40	503,76 596,21	556,13 658,19	1.286,21 k: 764,93 spłata kapitału: tylko 628,02	304.326,65 344 raty	

15.02.		1.257,11	599,35	651,76	1.307,00 k: 824,46 spłata kapitału: tylko 655,24		
15.03.		1.257,11	600,63	650,48	1.278,11 k: 824,46 spłata kapitału: tylko 627,63		
15.04.	14.04.: 0,24 + 2,32 = 2,56 %	1257,11	601,92	649,19	1.286,82 k: 813,99 spłata kapitału: tylko 637,63	302.406,15 341 rat	
22.04.					prowizja: 200		
28.04.	62.000				prowizja: 150	364.406,15	
15.05.		1.505,14	727,75	777,39			
17.05.					1.616,75 k: 1.046,25 spłata kapitału: tylko 839,36		

15.06.		1.505,14	729,30	775,84	1.640,33 k: 1.081,82 spłata kapitału: tylko 864,49		
15.07.	14.07.: 0,12 + 2,32 = 2,44 %	1.505,14	730,85	774,29	1.712,95 k: 1.111,03 spłata kapitału: tylko 938,66	361.763,64 338 rat	
15.08.		1.480,94	745,36	735,58			
16.08.					1.666,45 k: 1082,19 spłata kapitału: tylko 930,87		
15.09.		1.480,94	746,87	734,07	1.683,22 k: 1.131,24 spłata kapitału: tylko 949,15		
15.10.	14.10.: 0,17 + 2,32 = 2,49 %	1.480,94	748,39	732,55	1.619,02 k: 1.089,37 spłata kapitału: tylko 886,47	358.997,15 335	

15.11.		1.487,96	743,05	744,91	1.640,17 k: 1.071,62 spłata kapitału: tylko 895,26		
15.12.		1.487,96	744,59	743,37	1.737,87 k: 1.156,26 spłata kapitału: tylko 994,50	357.107,39	
15.01. 2011	14.01.: 0,17 + 2,32 = 2,49 %	1.487,96	746,13	741,83		357.107,39 minus 746,13 = 356.361,26 332 raty	
15.02.		1.486,29	746,85	739,44			
15.03.		1.486,29	748,40	737,89			
15.04.	14.04.: 0,19 + 2,32 = 2,51 %	1.486,29	749,95	736,34		354.116,06 329 rat	
15.05.		1.489,91	749,22	740,69			
15.06.		1.489,91	750,79	739,12			
15.07.	14.07.: 0,18 + 2,32 =	1.489,91	752,36	737,55		351.863,69 326	

	2,50 %						
15.08.		1.488,11	755,07	733,04			
15.09.		1.488,11	756,64	731,47			
15.10.	14.10.: 0,04 + 2,32 = 2,36 %	1.488,11	758,22	729,89		349.593,76 323	
15.11.		1463,28	775,75	687,53			
15.12.		1463,28	777,28	686,00		348.040,73	

Od początku 2011 r. pozwani dokonywali spłat kredytu w sposób nieregularny.

Na dzień 28.03.2011 r. zobowiązanie pozwanych obejmowało:

- zaległą ratę za 01.2011 r. – 1 487, 96 zł,
- zaległą ratę za 02.2011 r. – 1 486, 29 zł,
- zaległą ratę za 03.2011 r. – 1 486, 29 zł,
- odsetki za opóźnienie liczonego od niespłaconego kapitału kredytu – 53, 61 zł, w tym:
 - od kwoty 746, 13 zł – 4 dni x 20 % oraz 67 dni x 21 % = 1, 64 + 28, 76 = 30, 40 zł,
 - od kwoty 746, 85 zł – 41 dni x 21 % = 17, 62 zł,
 - od kwoty 746, 85 zł – 13 dni x 21 % = 5, 59 zł.

Dokonana w dniu 28.03.2011 r. wpłata w kwocie 2 000 zł pokryła:

- prowizję – 102, 86 zł,
- odsetki za opóźnienie – 36, 19 zł (wierzyciel nie żądał więcej),
- ratę za 01.2011 r. – 1 487, 96 zł,
- część raty za 02.2011 r. (odsetki) – 372, 99 zł .

Pozostały do zapłaty:

- rata za 02.2011 r. – 1 486, 29 zł minus 372, 99 zł = 1 111, 30 zł (746, 85 zł kapitału + 366, 45 zł odsetek),
- rata za 03.2011 r. – 1 486, 29 zł (748, 40 zł kapitału + 737, 89 zł odsetek).

Na dzień 26.04.2011 r. zobowiązanie pozwanych obejmowało:

- zaległą ratę za 02.2011 r. – 1 111, 30 zł,
- zaległą ratę za 03.2011 r. – 1 486, 29 zł,
- zaległą ratę za 04.2011 r. – 1 486, 29 zł (749,95 zł kapitału + 736,34 zł odsetek),
- odsetki za opóźnienie – 30, 77 zł, w tym:
 - od kwoty 746,85 zł od 29.03.2011 r. do 05.04.2011 r. – 8 dni x 21 % = 3, 44 zł,
 - od kwoty 746,85 zł od 06.04.2011 r. do 26.04.2011 r. – 21 dni x 22 % = 9, 45 zł,
 - od kwoty 748,40 zł od 29.03.2011 r. do 05.04.2011 r. – 8 dni x 21 % = 3, 44 zł,
 - od kwoty 748,40 zł od 06.04.2011 r. do 26.04.2011 r. – 21 dni x 22 % = 9, 47 zł,
 - od kwoty 749,95 zł od 16.04.2011 r. do 26.04.2011 r. – 11 dni x 22 % = 4, 97 zł.

Dokonana w dniu 26.04.2011 r. wpłata w kwocie 28, 93 zł pokryła część odsetek za opóźnienie.

Na dzień 31.05.2011 r. zobowiązanie pozwanych obejmowało:

- zaległą ratę za 02.2011 r. – 1 111, 30 zł,
- zaległą ratę za 03.2011 r. – 1 486, 29 zł,
- zaległą ratę za 04.2011 r. – 1 486, 29 zł,
- zaległą ratę za 05.2011 r. – 1 489, 91 zł (749, 22 zł kapitału + 740, 69 zł odsetek),
- odsetki za opóźnienie – 57, 51 zł, w tym:
 - zaległe odsetki za opóźnienie – 1, 84 zł,
 - od kwoty 2 245, 20 zł (746, 85 zł + 748, 40 zł + 749, 95 zł) od 27.04.2011 r. do 11.05.2011 r. – 15 dni x 22 % = 20, 30 zł,
 - od kwoty 2 245, 20 zł od 12.05.2011 r. do 31.05.2011 r. – 20 dni x 23 % = 28, 29 zł,
 - od kwoty 749, 22 zł od 16.05.2011 r. do 31.05.2011 r. – 15 dni x 23 % = 7, 08 zł.

Dokonana w dniu 31.05.2011 r. wpłata w kwocie 5 392, 49 zł pokryła:

- odsetki za opóźnienie – 57, 51 zł,
- zaległą ratę za 02.2011 r. – 1 111, 30 zł,
- zaległą ratę za 03.2011 r. – 1 486, 29 zł,
- zaległą ratę za 04.2011 r. – 1 486, 29 zł,
- część zaległej raty za 05.2011 r. – 1 251, 11 zł (740, 69 zł odsetek + 238, 80 zł kapitału).

Na dzień 13.09.2011 r. zobowiązanie pozwanych obejmowało:

- część zaległej raty za maj 2011 r. – 238, 80 zł,

- zaległą ratę za czerwiec 2011 r. – 1 489, 91 zł (750, 79 zł kapitału + 739, 12 zł odsetek),
- zaległą ratę za lipiec 2011 r. – 1 489, 91 zł (752, 36 zł kapitału + 737, 55 zł odsetek),
- zaległą ratę za sierpień 2011 r. – 1 488, 11 zł (755, 07 zł kapitału + 733, 04 zł odsetek),
- odsetki za opóźnienie – 103, 95 zł, w tym:
 - od kwoty 238, 80 zł od 01.06.2011 r. do 08.06.2011 r. – 8 dni x 23 % = 1, 20 zł,
 - od kwoty 238, 80 zł od 09.06.2011 r. do 13.09.2011 r – 97 dni x 24 % = 15, 23 zł,
 - od kwoty 750, 79 zł od 16.06.2011 r. do 13.09.2011 r. – 90 dni x 24 % = 44, 43 zł,
 - od kwoty 752, 36 zł od 16.07.2011 r. do 13.09.2011 r. – 60 dni x 24 % = 29, 68 zł,
 - od kwoty 755, 07 zł od 17.08.2011 r. do 13.09.2011 r. – 27 dni x 24 % = 13, 41 zł.

Dokonana w dniu 13.09.2011 r. wpłata w kwocie 1 390 zł pokryła:

- prowizję – 119, 50 zł,
- odsetki za opóźnienie – 103, 95 zł,
- część zaległej raty za 05.2011 r. – 238, 80 zł,
- część zaległej raty za 06.2011 r. – 927, 75 zł (739, 12 zł odsetek + 188, 63 zł kapitału).

Na dzień 28.10.2011 r. zobowiązanie pozwanych obejmowało:

- część zaległej raty za 06.2011 r. – 562, 16 zł (kapitał),
- zaległą ratę za 07.2011 r. – 1 489, 91 zł,
- zaległą ratę za 08.2011 r. - 1 488, 11 zł,
- zaległą ratę za 09.2011 r. – 1 488, 11 zł (756, 64 zł kapitału + 731, 47 zł odsetek),
- zaległą ratę za 10.2011 r. – 1 488, 11 zł (758, 22 zł kapitału + 729, 89 zł odsetek),
- odsetki za opóźnienie – 89, 11 zł, w tym:
 - od kwoty 2.069,59 zł (562, 16 zł + 752, 36 zł + 755, 07 zł) od 14.09.2011 r. do 28.10.2011 r. – 45 dni x 24 % = 61, 24 zł
 - od kwoty 756,64 zł od 16.09.2011 r. do 28.10.2011 r. – 43 dni x 24 % = 21, 39 zł,
 - od kwoty 758,22 zł od 16.10.2011 r. do 28.10.2011 r. – 13 dni x 24 % = 6, 48 zł.

Dokonana w dniu 28.10.2011 r. wpłata w kwocie 1 500 zł pokryła:

- odsetki za opóźnienie – 89, 11 zł,
- część zaległej raty za 06.2011 r. – 562, 16 zł,
- część zaległej raty za 07.2011 r. – 848, 73 zł (737, 55 zł odsetek + 111, 18 zł kapitału).

Na dzień 14.11.2011 r. zobowiązanie pozwanych obejmowało:

- zaległy kapitał – 2 911, 11 zł, w tym:

- za 07.2011 r. – 641, 18 zł,

- za 08.2011 r. – 755, 07 zł,

- za 09.2011 r. – 756, 64 zł,

- za 10.2011 r. – 758, 22 zł,

- zaległe odsetki umowne – 2 194, 40 zł, w tym:

- za 08.2011 r. – 733, 04 zł,

- za 09.2011 r. – 731, 47 zł,

- za 10.2011 r. – 729, 89 zł,

- odsetki za opóźnienie od kwoty 2 911, 11 zł – od 29.10.2011 r. do 14.11.2011 r. – 17 dni x 24 % = 32, 54 zł.

Na dzień 05.01.2012 r., czyli przyjęty dzień wymagalności zobowiązania kredytowego:

- zaległy kapitał – 4 464, 14 zł, w tym:

- za 07.2011 r. – 641, 18 zł,

- za 08.2011 r. – 755, 07 zł,

- za 09.2011 r. – 756, 64 zł,

- za 10.2011 r. – 758, 22 zł,

- za 11.2011 r. – 775, 75 zł,

- za 12.2011 r. – 777, 28 zł,

- zaległe odsetki umowne – 3.567,93 zł, w tym:

- za 08.2011 r. – 733, 04 zł,

- za 09.2011 r. – 731, 47 zł,

- za 10.2011 r. – 729, 89 zł,

- za 11.2011 r. – 687, 53 zł

- za 12.2011 r. – 686, 00 zł,

- odsetki za opóźnienie – 168, 82 zł, w tym:

- od kwoty 2 911, 11 zł – od 29.10.2011 r. do 05.01.2012 r. – 69 dni x 24 % = 132, 08 zł,

- od kwoty 775, 75 zł – od 16.11.2011 r. do 05.01.2012 r. – 51 dni x 24 % = 26, 01 zł,

- od kwoty 777, 28 zł – od 16.12.2011 r. do 05.01.2012 r. – 21 dni x 24 % = 10, 73 zł,

- kapitał dotychczas niewymagalny – 348 040, 73 zł.

Łączne zobowiązanie z tytułu kapitału wynosiło 4 464, 14 zł + 348 040, 73 zł = 352 504, 87 zł, co pomniejszone o nadpłatę za lata 2008-2009 w kwocie 2 130, 88 zł (332, 70 zł + 1 798, 18 zł) daje 350 373, 99 zł. Następnie pozwani dokonali dalszych wpłat w łącznej kwocie 33 820, 27 zł, co zostało według zestawienia przedstawionego przez powoda zaliczone na poczet kapitału, czyli pozostały do spłaty kapitał wynosi 316 553, 72 zł.

W konsekwencji powyższego Sąd zasądził od pozwanej M. O. na rzecz powoda 316 553, 72 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do nieruchomości położonej w B., powiat (...), stanowiącej działkę nr (...), o pow. 0,0836 ha, objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Oleśnicy.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako nieusprawiedliwione.

Wobec częściowego uwzględnienia żądania pozwu o kosztach procesu należało orzec zgodnie z wyrażoną w art. 100 kpc zasadą ich stosunkowego rozdzielenia. Powód wygrał sprawę ostatecznie w 37, 77 % (uzyskał zasądzenie 316 553, 72 zł z żądanych 838 169, 74 zł). Koszty procesu po stronie powoda objęły: opłatę od pozwu – 41 909 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 10 800 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 52 726 zł, z czego 37, 77 % wynosi 19 914, 61 zł. Gdyby pozwana była zastępowana w sprawie przez pełnomocnika z wyboru powód ponosiłby odpowiednią część kosztów jej zastępstwa prawnego. Sąd uznał, że tę samą regułę należy zastosować do rozliczenia kosztów zastępstwa z udziałem pełnomocnika z urzędu. Powód jako przegrywający sprawę w większym zakresie musi ponieść tego konsekwencje także w sferze kosztów procesu. Wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej z urzędu wynosi 7 200 zł – § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03.10.2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu – i podlega powiększeniu o podatek VAT, co daje 8 856 zł, z czego 62, 23 % wynosi 5 511, 09 zł. Różnica między wskazanymi kwotami wynosi 14 403, 52 zł i przypada powodowi.

W związku z przedstawionym rozliczeniem kosztów pełnomocnikowi pozwanych z urzędu adwokat A. M. przysługuje od Skarbu Państwa zwrot kosztu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej M. O. z urzędu w kwocie 8 856 zł oraz kosztu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu B. O. z urzędu w tej samej kwocie.

Mając powyższe na uwadze Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.